

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo odbrane/obrane

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство одбране

K O D E K S
ponašanja pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH
na društvenim mrežama i online platformama

Sarajevo, mart 2025. godine

Na osnovu člana 52. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 88/05), člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 19. Kodeksa državnih službenika u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/13), ministar odbrane Bosne i Hercegovine, d o n o s i

K O D E K S
ponašanja pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH
na društvenim mrežama i online platformama

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

- (1) Kodeksom ponašanja pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH na društvenim mrežama i online platformama uređuju se pravila i principi odgovornog ponašanja državnih službenika, zaposlenika, lica koja su zasnovala radni odnos imenovanjem, vojnih lica, civilnih lica, kadeta, pripravnika, kandidata na obuci, lica po osnovu ugovora o djelu i volontera prilikom korištenja društvenih mreža i drugih online platformi u privatne svrhe, kao i zabrane i ograničenja zasnovane na Ustavu Bosne i Hercegovine, Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i drugim međunarodnim ugovorima, zakonima i drugim propisima u Bosni i Hercegovini, uključujući i Etički kodeks ponašanja vojnih lica, kadeta i kandidata na obuci u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH i Kodeks državnih službenika u institucijama BiH.
- (2) Kodeks se odnosi na sve aktivnosti na društvenim mrežama i online platformama, na privatnim i javnim profilima i nalogima, te učešće u otvorenim i zatvorenim grupama na društvenim mrežama i online platformama koje uključuje i aplikacije za komunikaciju sa većim ili neograničenim brojem učesnika.

Član 2.
(Svrha)

Ovim Kodeksom utvrđuju se pravila i principi odgovornog korištenja društvenih mreža i online platformi od strane pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH kako bi se spriječilo neetično ponašanje, podriivanje discipline, narušavanje međuljudskih odnosa, ugrožavanje sigurnosti i kršenje drugih standarda koji se primjenjuju u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH.

Član 3.
(Primjenjivost)

Kodeks poštuju i primjenjuju sva lica iz člana 1. stav (1) ovog Kodeksa.

Član 4. (Definicije)

Izrazi korišteni u ovom Kodeksu imaju sljedeće značenje:

- a) **Društvene mreže** podrazumijevaju vrstu internetskog servisa koji se najčešće javlja u obliku platforme ili web-stranice, a koji služi za međusobno povezivanje i komunikaciju, razmjenu informacija i sadržaja između korisnika.
- b) **Online platforme** su internet portali, forumi i druge internetske platforme na kojima učesnici mogu da postavljaju profile i naloge, postavljaju, dijele i ostavljaju reakcije na sadržaj, učestvuju u diskusiji i da ostavljaju komentare, uključujući i aplikacije za komunikaciju sa većim ili neograničenim brojem učesnika.
- c) **Aktivnosti na društvenim mrežama i online platformama** uključuje objavljivanje, dijeljenje, komentarisanje i isticanje različitih reakcija na sadržaj („lajkovanje“, emotikoni i slično).
- d) **Postavke privatnosti** su opcije koje korisnik društvene mreže i online platforme može koristiti kako bi odlučio koje podatke želi podijeliti javnosti i licima koja prate njegov profil.
- e) **Privatni profil** na društvenoj mreži i online platformi je profil koji korisnik koristi u privatne svrhe.
- f) **Službeni nalog** je zvanična stranica institucije, organizacije ili lica na društvenoj mreži i online platformi.
- g) **Zatvorena grupa** na društvenoj mreži i online platformi je privatna grupa u kojoj sadržaj mogu vidjeti samo članovi te grupe i za čije učešće je potrebno odobrenje administratora stranice.
- h) **Otvorena grupa** na društvenoj mreži je grupa čiji sadržaj mogu vidjeti i lica koja nisu članovi te grupe i za čije učešće nije potrebno odobrenje administratora stranice.
- i) **Govor mržnje** je svaka komunikacija u usmenom (npr. govori, pjesme) i pisanom obliku (štampanom, online, grafiti), putem slika (fotografija, video materijala, karikatura, murala, plakata) ili ponašanja, kojom se napada ili u kojoj se koristi pogrđan (uvredljiv, ponižavajući) ili diskriminacijski jezik ili slike usmjerene na lice ili grupu lica po bilo kojem osnovu, poput spolne, rasne, zbog boje kože, jezika, vjeroispovijesti, etničkog ili socijalnog porijekla, povezanosti s nacionalnim manjinama, imovnog stanja, invaliditeta, seksualne orijentacije, odnosno drugog statusa.
- j) **Lažni profil** je online identitet kreiran na društvenim mrežama i online platformama s namjerom da dovede u zablud u druge korisnike.

Član 5. (Rodna ravnopravnost)

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu, u smislu ovog Kodeksa donesenog na osnovu pravila bez diskriminacije, odnose se i na muškarce i na žene.

POGLAVLJE II - PRAVILA I PRINCIPI KORIŠTENJA DRUŠTVENIH MREŽA I ONLINE PLATFORMI

Član 6. (Pravila i principi)

- (1) Ponašanje i komunikacija koje se smatraju neprimjerenim i predstavljaju kršenje standarda, principa i pravila ponašanja u stvarnom svijetu neprihvatljiva su i u digitalnom svijetu i u komunikaciji putem društvenih mreža i online platformi.
- (2) Pripadnici Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH, prilikom korištenja društvenih mreža i online platformi za privatne svrhe, dužni su se pridržavati sljedećih pravila i principa:

a) Očuvanje integriteta

- 1) Dostojno predstavljati Ministarstvo odbrane BiH i Oružane snage BiH jačajući javno povjerenje u navedene institucije.
- 2) Njegovati kulturu odgovorne upotrebe društvenih mreža i online platformi, promovisati odgovornost, profesionalizam i etičko ponašanje.
- 3) Ne komentarisati, objavljivati, dijeliti ili reagovati na sadržaje koji štete integritetu i ugledu Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH. To se posebno odnosi na reagovanje na sadržaje, „praćenje“, „dijeljenje sadržaja“ i „prihvatanja prijatelja“ i učešće u grupama koje promovišu nacionalnu i rasnu netrpeljivost, nasilje, nasilni ekstremizam, terorizam, homofobiju, netoleranciju ili bilo kakve druge oblike diskriminacije zasnovane na različitostima.
- 4) Pridržavati se općeprihvaćenih standarda ponašanja, što uključuje suzdržavanje od vrijeđanja i neprimjerene reakcije, izbjegavanje bilo kakvih vulgarnosti, objavljivanje neprimjerenih fotografija, video-materijala i drugih sadržaja.
- 5) Ne istupati na društvenim mrežama i online platformama o pitanjima u vezi sa stanjem i odnosima u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH bez pisanog odobrenja ministra odbrane BiH.

b) Privatna i službena komunikacija

- 1) Zabranjeno je korištenje zvaničnih loga i oznaka Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH kao vizuelnog identiteta privatnog ili grupnog profila, odnosno obilježja koja mogu dovesti treća lica u zabludu da se radi o službenom profilu ovih institucija.
- 2) Ne koristiti službene e-mail adrese u svrhu kreiranja privatnih naloga na društvenim mrežama i online platformama.
- 3) Zabranjeno je kreiranje lažnih profila i korištenje ličnih podataka drugih lica za takve profile.
- 4) Zabranjeno je neprimjereno komentarisanje, obraćanje ili bilo kakva neprimjerena komunikacija sa predstavnicima organa vlasti na svim nivoima u BiH, organizacija i institucija.
- 5) Dozvoljeno je korištenje ličnog čina i akademskog zvanja/titule, odnosno naziv kategorije radnog mjesta (stručni savjetnik, stručni saradnik itd.) i akademskog zvanja/titule zaposlenih u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH.

c) Zaštita privatnosti

- 1) Pripadnici Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH neće dijeliti privatne podatke, informacije i slike drugih pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH na društvenim mrežama i online platformama bez njihove saglasnosti.
- 2) Biti svjestan opasnosti dijeljenja privatnih informacija, podataka i fotografija na društvenim mrežama i online platformama.
- 3) Štititi naloge na društvenim mrežama koristeći odgovarajuće lozinke i podesiti postavke privatnosti na društvenim mrežama i online platformama.
- 4) Upoznati članove porodice i prijatelje na društvenim mrežama, online platformama, privatnim profilima i službenim nalogima, uključujući i sagovornike prilikom komunikacije u zatvorenim i otvorenim grupama da je zabranjeno objavljivanje/dijeljenje bilo kakvih službenih i ličnih podataka o pripadnicima Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH koji im mogu ugroziti sigurnost.
- 5) Dijeljenje pristupnih podataka privatnih profila ne oslobađa lične odgovornosti pripadnika Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH za objavljene sadržaje i postupanje na istim suprotno odredbama ovog Kodeksa.
- 6) Aktivno moderirati sadržaje na privatnim profilima u svrhu sprečavanja promovisanja nacionalne i rasne netrpeljivosti, ekstremizma, homofobije, netolerancije ili bilo kakve druge oblike diskriminacije zasnovane na različitostima.
- 7) Pripadnik Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH, po saznanju da je došlo do hakiranja ili zloupotrebe njegovog ličnog profila na društvenoj mreži ili online platformi, dužan je da o tome upozna nadređeno lice u roku od 24 sata, a nadređeno lice o navedenom sačinjava službenu zabilješku u koju unosi detaljne podatke o navedenom hakiranju ili zloupotrebi.

d) Poštivanje različitosti i prava drugih

- 1) Zabranjeno je koristiti govor mržnje i poticati na mržnju, diskriminaciju, viktimizaciju, vrijeđanje i/ili nejednakost na osnovu etničke, nacionalne, rasne i vjerske pripadnosti, roda, spola, invaliditeta, seksualne orijentacije ili bilo kakav drugi oblik diskriminacije zasnovan na različitostima.
- 2) Nije dozvoljeno maltretiranje, uznemiravanje, odmazda, uhođenje drugih ili bilo koja druga vrsta nedoličnog ponašanja na društvenim mrežama i online platformama koje narušava dostojanstvo, poštovanje i sigurnost drugih.
- 3) Nije dozvoljeno učešće u kontraverznim i neprimjerenim raspravama ili objavama, a to se posebno odnosi na one koje se mogu dovesti u vezu sa uvredljivim sadržajima na osnovu nacionalne, etničke, dobne, vjerske osnove, invaliditeta, spolne orijentacije, bračnog statusa, porijekla, socijalnog ili drugog statusa.

e) Sprečavanje ugrožavanja sigurnosti

- 1) Zabranjeno je objavljivanje bilo kojeg sadržaja koji može ugroziti sigurnost personala, materijalnih sredstava, objekata i aktivnosti Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH. Posebnu pažnju posvetiti zabrani objava fotografija i podataka o vojno-kontrolisanim područjima, te fotografija i video-zapisa o incidentima na vojnim lokacijama ili incidentima u kojima su učestvovali pripadnici Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH.

- 2) Zabranjeno je objavljivanje sadržaja službenih dokumenata nastalih u radu Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH.
- 3) Zabranjeno je objavljivanje sadržaja o svim aktivnostima Ministarstva odbrane BiH i Oružanim snagama BiH u BiH i inostranstvu za koje postoje ograničenje snimanja, fotografisanja i objavljivanja na društvenim mrežama i online platformama. Naročitu pažnju posvetiti zabrani nekontrolisanog objavljivanja takvih sadržaja o aktivnostima u kojima učestvuju visoke delegacije Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH.
- 4) Zabranjeno je preispitivanje ispravnosti odluka nadležnih autoriteta u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH na društvenim mrežama i online platformama.

f) Negiranje ratnih i drugih zločina

- 1) Zabranjeno je odobravanje, poricanje, umanjivanje ili pokušaji opravdanja zločina genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina na društvenim mrežama i online platformama.
- 2) Zabranjeno je veličanje i davanje podrške licima optuženim i presuđenim pravomoćnom presudom za genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin na društvenim mrežama i online platformama.
- 3) Zabranjeno je veličanje, davanje podrške, promovisanje ili bilo kakvo komentarisanje lika i djela počinioca drugih krivičnih djela na društvenim mrežama i online platformama.
- 4) Zabranjeno je pripisivanje individualno presuđenog zločina entitetu, etničkoj grupi, vjerskoj zajednici, zajednici, vojnim jedinicama iz člana 6. stav (1) Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine ili drugim pojedincima na društvenim mrežama i online platformama.
- 5) Zabranjeno je objavljivanje i komentarisanje na društvenim mrežama i online platformama sudskih presuda i kompletne tematike navedene u alinejama 1), 2), 3) i 4) ove tačke kojima bi se stvarala negativna društvena klima, davala lična ocjena merituma sudskih postupaka, te procesa koji su u toku.

g) Politička neutralnost

- 1) Pridržavati se političke neutralnosti, ne slijediti instrukcije i ne ispoljavati svoja uvjerenja vezana za stavove i djelovanje političkih stranaka, zvaničnika političkih stranaka, političkih blogera, političkih influensera i drugih lica koja promovišu politička pitanja na društvenim mrežama i online platformama, te u tom kontekstu ne objavljivati, reagovati na sadržaje na kojima su istaknuti simboli političkih stranaka i/ili njihov propagandni materijal.
- 2) Ne objavljivati ili reagovati na sadržaje koji mogu negirati ili omalovažavati događaje od posebnog značaja za konstitutivne ili ostale narode ili građane u Bosni i Hercegovini.
- 3) Ne ispoljavati stajališta na društvenim mrežama i online platformama po pitanju ratnih konflikata u svijetu.

h) Autorska prava

- 1) Poštivati relevantne propise o zaštiti autorskih i drugih srodnih prava. S tim u vezi, prethodno je potrebno pribaviti pristanak autora prije objavljivanja njihovih fotografija, tekstova ili videozapisa. To uključuje i korištenje logotipova privrednih subjekata, institucija, organa vlasti kako bi izbjegli zabunu da se radi o službenom, a ne privatnom profilu.

i) Korištenje društvenih mreža i online platformi u komercijalne svrhe

- 1) Pripadniku Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH, koji ima saglasnost za angažovanje u vanradno vrijeme u skladu sa Instrukcijom o procedurama izdavanja saglasnosti za angažovanje zaposlenih u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH u dodatnim aktivnostima u vanradno vrijeme, dopuštena je aktivnosti na društvenim mrežama i online platformama vezana za predmetnu saglasnost.
- 2) U realizaciji aktivnosti iz stava (2) tačka i) alineja 1) ovog člana, nije dozvoljeno reklamiranje koje je u suprotnosti sa ovim Kodeksom.
- 3) Pripadniku Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH se takođe odobrava aktivnost na društvenim mrežama i online platformama kojom se ne ostvaruje finansijska korist, a objavljeni sadržaji se odnose na pitanja koja se ne mogu dovesti u vezu sa Ministarstvom odbrane BiH i Oružanim snagama BiH, poput lovačkih, ribolovačkih, pčelarskih, sportskih, kulturno-umjetničkih, muzičkih, humorističkih i sličnih sadržaja.

POGLAVLJE III - PRITUŽBE NA NEPOŠTIVANJE KODEKSA

Član 7. (Pritužbe)

- (1) Pritužba na ponašanje pripadnika Ministarstva odbrane BiH i/ili Oružanih snaga BiH za koje se smatra da je protivno odredbama ovog Kodeksa se podnosi nadležnom rukovodiocu organizacijske jedinice Ministarstva odbrane BiH, komandi ili jedinici Oružanih snaga BiH.
- (2) Organizaciona jedinica, komanda ili jedinica će proslijediti pritužbu nadležnom tijelu zaduženom za utvrđivanje disciplinske odgovornosti pojedinca u skladu sa propisima navedenim u članu 8. ovog Kodeksa.

Član 8. (Disciplinska odgovornost)

Kršenje pravila, principa i zabrana propisanih ovim Kodeksom povlači disciplinsku odgovornost u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama BiH, Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, Pravilnikom o vojnoj disciplini i disciplinskom postupku, Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV - OBUKA, ODGOVORNOST I NADZOR NAD PROVOĐENJEM

Član 9. (Obuka)

Plan i izvođenje obuke iz ovog Kodeksa reguliše Generalni inspektorat Ministarstva odbrane BiH svojim aktima.

Član 10. (Odgovornost za poštivanje Kodeksa)

Pripadnici Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH, koji koriste društvene mreže i online platforme lično su odgovorni za dosljedno poštivanje odredbi ovog Kodeksa.

Član 11. (Nadzor nad provođenjem Kodeksa)

Nadzor nad provođenjem ovog Kodeksa obavlja Generalni inspektorat Ministarstva odbrane BiH i inspektori u Oružanim snagama BiH.

POGLAVLJE V - STUPANJE NA SNAGU

Član 12. (Stupanje na snagu)

Ovaj Kodeks stupa na snagu danom donošenja i biće objavljen na internim web stranicama Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH.

Broj: 05-02-3-1225-31/24
Datum: 24.03.2025. godine

MINISTAR
Zukan Helez